Siebzehnter Jahrgang. Jüdische Pester Zeitung. Erscheint 3-mal wöchentlich.

יידישע פעסטער צייטונג

Nr. 118 זיעבצעהנטער יאהרגאנג בודאפעסט, פרייטאג: י חשון התרמ"ו. Budapest 16. Oktober 1885.

דיעזע בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטלך אויסגאנאמען אונד פייערטאגן.

פיר אבאנירונג: אונגארן אונד אוסטריך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדן אסטר. וועה.
האלביעהריג 4 גולדן אסטר. וועה.
פיערטעליעהריג 2 גולדן אסטר. וועה.

פיר אמעריקא
גאנציעהריג 9 גולד. — קר. אמ. וועה.
האלביעהריג 4 גולד. 50 קר. אמ. וועה.
פיערטעליעהריג 2 גולד. 25 קר. אמ. וועה.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומעריערן.
אונד דער פרענומעראנדו-פערלאג בעפינדעט סיך דיעזע אדרעסע: דיעזע ערסטען בלאטטער.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין בודאפעסט.
ווייטצנער בולווארד נומ' 29, וואו מאן אויך דיא פרענומעראנדו-אנמעלדונגען בעזאלען צו ווענדען בעליעבן.

אויס דעם פארלאמענטע.

אין דער געסטריגען וטצונג דעם אבגעארד-נעטענהויזעס דעגטע דער פינאנצמיניסטער דיא שלוסס-רעכנונג פאס יאהרע 1884 אונד דאס בודשעט פיר 1886 פאר. עס וואר ביזהער איממער איבלך, דאס דער הערר פינאנצמיניסטער ביא פארלעגונג דעס בודשעטס אין „עקפאזע" העלט, דאס הייסט אינע איינאנדערזעטצונג דער פינאנציעללען לאגע דעס רייכעס אונד דער פינאנצפאלטיק, וועלכע דיא רעגיערונג בעפאלגען וואללע. דעסמאל איז דאס עקספאזע ווענגעבליך בען; וואס דעס אבגעארדנעטען סילדי פאן דער געמאסינטען אפפאזיציאן אנלאנגט, דיעזע אינטערלאסינגסזונדע שטרעבונגסטעגס צו דונגען, אונד אללדינגס באסהאפט שלוסס-פאלגערונגען דארויס צו ציעהען.

דער פינאנצמיניסטער ענטשולדיגט דיא אינטערלאסונג מיט דער אביזעונגהיט אינגס נאסען שהילס דער אבגעארדנעטען, אונד מיט דער קורצע דער צייט, דא נור דיא אללערנאטהווענדיגסטען ארבייטען פאר צוזאמענטרעטס דער דעלעגאציאנען ערלעדיגט ווערדען, ער פערשפארט יעדאך, ביא דער פערהאנדלונג דעס בודשעטס אים הייזע דיא געווישסען אייפלאדונגען צו געבען.

אויס דעם פארגאנגענען דעם יאהרעס 1886 איז צוואר אין דעפיציט פאן 14 מיליאנען ערווארטעט לוך, וואס מיט דעם דעפיציט פאן 1885 פאסט גלייך איז, דאך איז עס ערפרייליך, דאס דיא שטאאטס-אינגאהמען איממער אים וואכסען בעגריפפען זינד אונד דאס דאס גלייכגעוויכט דער אינגאהמען אונד אויסגאבען, וועלכע אנפאנגס-ערגעזעטצונגען פאלל (קרעיג, אבערשוועממונגען, מיסוואכס) אינטרעטען באלד הערגעשטעללט זין ווירד, אונד דיא דעפיציט דאנן איממער קלייער ווערדען קאנען בין זיא גאנץ פערשווינדען.

דיא בעהויפטונג דעס אבגעארדנעטען מאדא, דאס איא דען איסגלייך פאן 1867 אינע אינגאריש פינאנצפאלטיק נאר נוכ מאגליך זיא, אונד דאס זולעטסט קאשוטה נוכ אים שטאנדע זיא, איא דיעזע גרונדלאגע דאס גלייכגעוויכט אים שטאאטס-הויזהאלטע הערגעשטעללען, אונד זולעטסט ביא דען אויסגעטלונגען גראדמעס אויפזעהען.

אינען קאמטשען אינדרהוקק מאכטע עס, אלס נאבאינאנדער פיער מיניסטער אויפטאטען, אים אחרע זיערען צו בעקעגנען, דאס זיא נאמליך אים יאהרע 1881 דען פארגאנגענען אבערשוטשען האבען, דאס הייסט מעהר אויסגעגעבען האבען, אלס אינגען דאס בודשעט בעוילדיגט האטטע, צוגעסט וואר עס דער וויסטצמיניסטער פיולער מיט ערנסטער מיעגע, דאנן מיניסטער סעטשעני אין גאנץ טראקקענער וויזע, אדם פארגעטע הייטער לאבעזינד אינזער קולטוסמיניסטער אונד דען שלוס מאכטע מיט אינער וואהרען ארמעזונדערמיעגע דער האנזעדמיניסטער בארון פיעיר וואר.

דיא רעגיערונגספארטיא האטטע געסטערן אינטער פארזיטצ אהרעס אבמאנגעס נוסטאנדזיזשאלאי אינע האנפערעגען אבגעלאטשען, אין וועלכער דיא דאמטסמאן, דיא אפאבערשיינען צור פייער דעס צעהנאהרען וביזלעאוסס קאלאמאטיס אים אלס מיניסטערפראזידענט, אם 29. נאוועמבער, טיפפס, בעריכט ערשטאטטעט.

סערביען אונד דער בולגארישע רומעליע.

דיא באטשאפטערקאנפערענץ אין קאנסטאנטאפעל דעגטע, אונד סערביען לעגטע, זא קאנגטע מאן זאגען, וועגן מאן איינגעגלייך וויסטע, דיא באטשאפטער בעשלאסטע דאס אבען—ווא ווייר בעריטס מיטגעטהיילט האבען, אללדארויס לאנד דארויף בעשטעהען, דאס אין בולגאריען דער שטאטוס קוא הערגעשטעללט ווערדע, וואנאך דיא אינאן רומעליענס מיט בולגאריען דיקגאנגע גע-מאכט ווערדע.

נון קאמטע וויעדער אים פארין דיא טעלע-גראפישע מעלדונג, דאס דיא באטשאפ-טער אין קאנסטאנטינאפעל אין נייעס מעמאראנדום (ווער קענגט דענן דאס אללטץ) פערפאסט האבען אין וועלכעס דיא ווערהערשטעללונג דעס פירסטען צששאנדעס אין אסטרומעליען געפאדערט אונד דער טרעטיא דיא אויפלאזונג דער בולגאר-שען אינאן מיטטעלסט וואפפענגעוואלט איינגע-גען ווירד.

אנדערעדיזס מעלדעט אינע דעפעשע אים קאנסטאנטינאפעל, דאס גנסטערן פאן דען מאכטען אן דיא פפארטע (טרקישע רעגיערונג) אינע נאטע אבערדיזס וואהרדע, אין וועלכער דאס רעכט דער פפארטע אנערקענגט ווירד, אין דומע-לען דען פירזיעען צששאנד הערצשטעללען; צונלייך לאדען דיא דיא פפארטע אין, מיט אינען נעמיינזאם דיא מיטטעל צו פערזינבאהרען, וועלכע נעמיינזאם יאהרען, דען פרומדען צששאנד אין דו-מאלען הערצשטעללען, אהנע צור בעי-וואפפנגעטען מאכטע צופלוכט נעהמען צו מיסען, דאס קלינגט נאנען זא וויא דאס נעמיינע שפרעכוארט: וואס מיר דען פעלען, אונד מאך אינן נוכ נאסס.

עס איז אבער אבערהויפט פאלגליך אב דער פראמטע וואגנע דער מאכטע אבערהויפט צו ערפלגען מאגליך זין ווירד, יא עס לאסט זיך הי-טע מיט געוויסהייט אנגעהמען, דאס דער פערזוך קעלטע קריעגל נוכ אנדערס אויפצוזאוגן אזז, אלס וועגן ער מיט דעם שווערטע הרזגעהמען ווירד, וואהרשיינליך ווערדען אין דען נאכסטען טא-גען פפעללרוכס שאן אין דען נאכסטען שטונדען, טרקישע טרופפען אין אסטרומעליען אייזקקען, וואהרענד גלייכצייטיג אויך סערבישע טרופפען דיא בולגארישע גרענ-צע אבערשרייטען ווערדען, אדער צור שטונדע שאן אבערשרייטען האבען, דענן עס ווירד מיט אללער בעשטיממטהייט געמעלד, דאס צווישען דער טירקייא אונד סערביען איין אינגפערגעהרען ווארדען ווא.

דיעזע אבערראשונגסמאמענט שיינט אויך דיא אמנאסטיע צו ערלאדען, דיא דער סולטאן אים טירקישען רייכע ערלאסען האט, פיר אללע סער-בען דיא אינגעגנע אין פאלטשעס פערגעהען זיך צישולדען קאמטען לעגען. אונד פאן דיעזען גנסט עס יעדר פעללע בעוואגונגס אין אלבסטערבינ, דיע-זע אמנעסטע צינגע וויא פאלטיש דיא פאלטיק דער פפארטע אזז.

אין סערביען אזז אללגעמיין דיא מיינונג פערבייטעט, דאס, וועגן נאטהווענדיג, אסטער-הייס-אינגאריעס מלטאר דען סערבען צו הילפע קאמטען ווערדע. ווייר טהיילען דיעזען גלייבען ניכט, קאנגען אבער דען וואונש ניכט אונטערדריק קען, דאס סערביען — וועגן עס צום מאמענט שרייטען אללטץ — וועגרייך אים דעמעלבען הער-פאנגהען מאגע: דענן וואהרענד בולגאריען דען דורך דען בערלינער פערטראג געוואהרלייסטעטען פיעדרען געבראכען, וואהרענד רומאניען דיא פאן דיעזעס פערטראג אים אויפגעלגטע גלייכשטעל-לונג דער זעדען ניכט נור ניכט בעאכטעט, זאנדערן נאך אינע בעסטאטישע בעהאנדלונג דערזעלבען דולדעט, האט סערביען זיך שטרעבונג נאך דען פונק-טען דיעזעס פאן אייראפפא פעסטגעזעטצטען פער-טראגעס גערהאלטען, דיא פאללע גלייכבערעכטיגונג דער קאנפעסאנען פאר דעם געזעטצע איינגע-פיהרט, אונד איבערהויפט דורך אינע אייגע רעגיע-רונג דיא אללגעמיינען סימפאטהיען געוואנגען.

טראטצדעם דיא רומעליאטען, אונד בולגארען שאן אינזעהען, דאס עס אים אחרע אינאן זעהר שאפער שטעהט. טראטצדעם דיא אחרע פערבינדונג איממער פעסטער צו קיטטען, דאמיט זיא ניכט זא לייכט רייסע אדער אויפאיינאנדער געהען, זיט צוויא מאנען האבען אין אסטרומעליען נור בולגא-ריש בא מאנגאטען. בריעפמארקען, שטעמפעל גילטזגיס. אויך ארבייטעט אינע קאממיסס אן דאראן, דאס דיא אסטער אין איינגען מאנען אויס פולפפאפפער נאך זאפא אבערזעהרע אונד דיא פעוואלטונג אינע אינזיגע זיא.

זיט לאנגער צייט ארבייטען טירקישע אונד מאנטענגראפישע קאממיסס אן דער נגנוגען בעשטממונג דער גרענצען צוישען דען בייدען לאנדען. יעטצט וונד צוישען דען ביידען זוישען קאממיסס אן שווערענקיטען ענטשטאנדען, וואהרענד דיא אבייטען אין דער אינזעל קרעטא. דיא טירקיש אזז, דוסס פערשפערען אויך אין יעניג רעיאטיאן צו שפעלען.

אים דען ביידען בולגאריען קאמען בז פאר איינען מאנען אללגע שולדערונגען דער הערשעני דען בעניסטערונג, דאס מאן גלויבטע, דיא בעניים-טערשען אללדינג ווערדען דען טירקען, מיט זאממט דען סערבען אונד, וועגן זיך אויפאפפאשען מאכטע עס פיהר-שטיק פערשפיטען, גון אזז עס אנדערס נעוואהרען. בולגאריען דראהט, וועגן דיא טירקען אדער סער-בען ביא אזם צו נאסטע זיך איינאדען זאללטען, זא ווערדען דיא בולגאריען אין מאעעראגען איינפאל-לען אונד דארט אללעס דעבעללירען. אבריגענס אזז אים לאנדע אינע נעגענרעוואלוציאן צו בע-פירכטען, דא דען איינוואהנערן דאס ערהאלטונג דער ארמעע אינע צו נראסע לאסט אזז, דיא זיא קיינע 14 טאגע ערטראגען קאנגען.

דיא זינדען אונערער צייט

אזז דיא נייע ערצאהלונג בעשטעלט, דיא ווייר אין אונערער נאכסטען מאגאזינזממער בע-גינגען ווערדען, אין ערגרייפפענדען, דאס הערען ער-שטטערנדען שולדערונגען ווערדען אונז דיעדר דיא בעסטען מענשען פארגעפיהרט, דיא דורך דיא זינדען אונערער צייט

אויס דעם פארלאמענטע.

אין דער געסטריגען וטצונג דעם אבגעארד-נעטענהויזעס דעגטע דער פינאנצמיניסטער דיא שלוסס-רעכנונג פאס יאהרע 1884 אונד דאס בודשעט פיר 1886 פאר. עס וואר ביזהער איממער איבלך, דאס דער הערר פינאנצמיניסטער ביא פארלעגונג דעס בודשעטס אין „עקפאזע" העלט, דאס הייסט אינע איינאנדערזעטצונג דער פינאנציעללען לאגע דעס רייכעס אונד דער פינאנצפאלטיק, וועלכע דיא רעגיערונג בעפאלגען וואללע. דעסמאל איז דאס עקספאזע ווענגעבליך בען; וואס דעס אבגעארדנעטען סילדי פאן דער געמאסינטען אפפאזיציאן אנלאנגט, דיעזע אינטערלאסינגסזונדע שטרעבונגסטעגס צו דונגען, אונד אללדינגס באסהאפט שלוסס-פאלגערונגען דארויס צו ציעהען.

דער פינאנצמיניסטער ענטשולדיגט דיא אינ-טערלאסונג מיט דער אבזיעונגהיט אינגס נאסען שהילס דער אבגעארדנעטען, אונד מיט דער קורצע דער צייט, דא נור דיא אללערנאטהווענדיגסטען ארבייטען פאר צוזאמענטרעטס דער דעלעגאציא-נען ערלעדיגט ווערדען, ער פערשפארט יעדאך, ביא דער פערהאנדלונג דעס בודשעטס אים הייזע דיא געווישסען אייפלאדונגען צו געבען.

אים דעם פארגאנגענען דעם יאהרעס 1886 איז צוואר אין דעפיציט פאן 14 מיליאנען ערווארטעט לוך, וואס מיט דעם דעפיציט פאן 1885 פאסט גלייך איז, דאך איז עס ערפרייליך, דאס דיא שטאאטס-אינגאהמען איממער אים וואכסען בעגריפפען זינד אונד דאס דאס גלייכגעוויכט דער אינגאהמען אונד אויסגאבען, וועגן קין אנפאנגס-ערגעזעטצונגען פאלל (קרעיג, אבערשוועממונגען, מיסוואכס) אינ-טרעטען באלד הערגעשטעללט זין ווירד, אונד דיא דעפיציט דאנן איממער קלייער ווערדען קאנגען בין זיא גאנץ פערשווינדען.

דיא בעהויפטונג דעס אבגעארדנעטען מאדא, דאס איא דען איסגלייך פאן 1867 אינע אינ-גאריש פינאנצפאלטיק נאר נוכ מאגליך זיא, אונד דאס זולעטסט קאשוטה נוכ אים שטאנ-דע זיא, איא דיעער גרונדלאגע דאס גלייכגע-וויכט אים שטאאטס-הויזהאלטע הערגעשטעללען, אונד זולעטסט ביא דען אויסגעטלונגען גראדמעס אויפזעהען.

אינען קאמטשען אינדרהוקק מאכטע עס, אלס נאבאינאנדער פיער מיניסטער אויפטאטען, אים אחרע זיערען צו בעקעגנען, דאס זיא נאמליך אים יאהרע 1881 דען פארגאנגענען אבערשוטשען האבען, דאס הייסט מעהר אויסגעגעבען האבען, אלס אינגען דאס בודשעט בעוילדיגט האטטע, צוגעסט וואר עס דער וויסטצמיניסטער פיולער מיט ערנסטער מיעגע, דאנן מיניסטער סעטשעני אין גאנץ טראקקענער וויזע, אדם פארגעטע הייטער לאבעזינד אינזער קולטוסמיניסטער אונד דען שלוס מאכטע מיט אינער וואהרען ארמעזונדערמיעגע דער האנזעדמיניסטער בארון פיעיר וואר.

דיא רעגיערונגספארטיא האטטע געסטערן אינטער פארזיטצ אהרעס אבמאנגעס נוסטאנדזי-זשאלאי אינע האנפערעגען אבגעלאטשען, אין וועל-כער דיא דאמטסמאן, דיא אפאבערשיינען צור פייער דעס צעהנאהרען וביזלעאוסס קאלאמאטיס אים אלס מיניסטערפראזידענט, אם 29. נאוועמבער, טיפפס, בעריכט ערשטאטטעט.

דיא נאכסטע נוממער דיעזעס בלאטטעס (מיט בייבלאט) ווירד בערייטס אונטער דער פערוואלטונג דעס הערן רעדאקטאר מאקס סאבאלטטי ערשיינען.

צום סינאגאגעביא. דיא ווייר אין נו. 96 מישמחיל-טען: פישער פיאר 10 פל., מענדעל מ. 2 פל. 50 קר., איזר. געמיינדעקאסא האטסקע 145 פל. 96 קר., ששערן יאזעף 15 פל., נ. האלמארייר איזר. געמיינדע 8 פל., שפיטצער מ. 5 פל., איזר. געמיינדע. איינגאדמע האטסקע 243 פל. 50 קר., 2000 שיגיעלן פערקויפט 15 פל., איזר. געמיינדע יואדאהונגאד 20 פל., איזר. געמיינדע דעיא 20 פל., איזר געמיינדע בראאם 20 פל., כאסאוויטץ א. 25 פל., בערכאוויטש בער 25 פל., שטיינשניידער 75 פל., איס דער צדקה 105 פל., 42 קר., דר. דאניעל ברעסער איס בודאפעסט 50 פל. — פיר דיעזע גראסמוטהיגען שפענדען, דיא דען בייא דער סינאגאגע עדמאליגן-טען, שפריכט דיא האטסעגר איזר. געמיינדע איהר רען וארמסטען דאנק איס: ווכרם מר!

* (יאהרצייט סאנצייג.) הועמט געבען ווייר צור קענטנטיס, דאס דיא יאהרציט של אדוניו הרב הנאון ר' אברהם יצחק. ווינבערגער שחי' אביד דפה ווירד זיין ביים ר' פרשת וירא יום מרחשון, דען 21-טען אקטאבער ל. י. — דער חזן פארשאגט דפה קישיאדא (קלויניאדרין).

דאס נייע געווערבעגעזעטץ.

(פארטזעטצונג.)

§ 68 דיא פערבינדליכע קראפט דעם לעהר-פערהאלטעס ניממט נאך פערלויף דער בערגעגענען פריסט אבעצייט. ווען ערזאך איינע אולכע גיכט בערוגען איזט, צייא מאנאטע נאך דעם איינטרים דעם לעהרלינגס איהרען אנפאנג. דיא פרוביצייט איזט אין דיא לעהרצייט איינצורעכנען.

§ 69 ווירד דער לעהרלינג דורך אבווייכונגהויז אדער קראנקהייט אויבער דריא מאנאטע דאנג דער ארבייט אינאנטערבראכען געבליבען, וועמיט ווירד דאס לעהרגעלד דאן פארט, זא דאס דער געווערבעגעזעטץ דאס דעכט דיא בער גנגע לעהרדויער אים דיא פערוויסטע צייט צו פערלאנגערן.

§ 70 דאס לעהרפערהאלטניס דארף איין:

a) ווען דער געווערבעטייבענדע אדער לעהרלינג שטארבט:

b) ווען דער לעהרלינג צור פיפלינג ווערדפעלכט איינבריפען אדער ארבייטסבאנדאנהיג ווירד:

c) ווען דער געווערבעטייבענדע צור פיפלינג דינער ווערדפעלכט איינבריפען ווירד, פארויסגעזעטצט, דאס דער געווערבעטייבענדע קיינען געשאפטסדיהער דאס אונד דאס אין פאלגע דעסען דאס געשאפט איפדארט:

d) ווען דיא איינע פארטיא צו איינער דאנגער אלס פיר וואכען וואהרענדען פרייטשטראפע פערארטהייל ווירד:

e) ווען דעם געווערבעטייבענדען דאס רעכט איינען לעהרלינג צו האלטען גענעמען ווירד.

§ 71 דאס לעהרפערהאלטניס דאן פאר אבלויף דער פערטראגסמאנאט פעסטגעשטעלטען לעהרצייט זאפארט אויפגעלאזט ווערדען אונד צוואר: פאן וויטע דעם געווערבעטייבענדען:

a) ווען דער לעהרלינג אין פערבעגען איס געווינגוטס בעגעהט:

b) ווען דער לעהרלינג דיא ערפיללונג וויינער פפלכטען האטנאכקונג פערוויינערט, אדער זיך גע-גען דיזעלבען שווער איזר ווידערהאלט פערגעהט:

c) ווען דער לעהרלינג זיך טראגטבכרטען איינע טראגטלוכע פערהעטענג אדער נאכבע עהרלי-בעלידונג געגען דען געווערבעטייבענדען אדער איינעס זיינער פאמיליענגליעדער צו שילדען קאמען לאסט:

d) ווען דער לעהרלינג אן איינער עפפענטי-כענדען אדער אנשטעקענדען קראנקהייט ליידעט:

e אן וויטע דעם לעהרלינגס, בעגעהונגסווייז זיינעס געוועסענען פערהעטעס:

a) ווען דער געווערבעטייבענדע דען לעהר-לינג צו אונטערהאלטען אדער געוועהרען האנד-לונגען פערלייטעט:

b) ווען דער געווערבעטייבענדע זיין חיוב-בעס דיסציפלינארעכט מיסבראוכט:

c) ווען דאס לעבען אדער דיא געזונדהייט דעם לעהרלינגס ביא פארטזעטצונג דער ארבייט איינער גאפאהר איסגעזעטצט איז.

(פארטזעטצונג פאלגט)

בריעפע דער רעדאקציאן.

תעיין נ. נ. אין טשעזיאר. ווילהעלם נ אל ד-מ ארק איינער דער נאמען מוזיקדיסער דער גענע-וואיס איז איין נעבאקענער אונאר. ער איזט איין יאהר דעם הונס פאן עצלעם (דיזשקרייזען). איזר שוואגער דעם אבעראנאמרס דער הויזען קולטוגעשיכטע. דעם פרא-פעסאר מאיזען פריעדמאן. דען מעקסם צו ווייער בע-ווירטען אפטר דיא מאיזען פאן מאכא" דאס עכנפאללס איין יידישער דיכטער מ אזיגמ ח אל געשריעבען. אין דעם שטקקע עשיזנס דיא מאיזען פאן מאכא (מלכת שבא) ביא שלמה המלך, דער וויא מיט מאכעלראפטעס מאפפע שטקקע. דאס בית המקדש. דער כהן גדול אין ווייגעס שטקקע. דיא פרעסבעריזיזע, דער לעווישעגאר אונד דיא נאנצע בעזעהונגד מאיסטאט דעם פאלאמאי-שען מעטפעלס. ווייזד דעם עשייער פאר איינען נעפיהרט. דיא הערליכע מוזיק נאלדמאיקס אונד דעסען ציבעייט שאנען נעאנגע ווד דוזנאיס יודישען מאלאקעס. דאס נעראיד דעש אפטר צור אויפפיהרונג נעבראכט וואוידע. אולאסלוד דעש בעזיכנס דער 3 צוקונפטיגען קאיזער אונד 2 צוקונפטיגען קאיזערינען אים הויזיגען אפעזהוזיז. אויס נעווינס איינע הארט אויפטיגונג פיר דאס ווערק אינוועס בעזיהונגען גלויבענגנאסען.

פרעמדע-אונד מעדלפרייז-טאבעללע.

ווייצען	קילאגראם פיר דעקאלי.	פיר 100 קילאגראם
נאדראגנאריישער	75	—.— — —.—
"	"	76 7.30 — 7.35
"	"	77 7.40 — 7.45
"	"	78 7.50 — 7.55
"	"	79 7.60 — 7.65
"	"	80 7.75 — 7.70
"	"	81 7.80 — 7.85
מעסטער-נאדען	75	—.— —.—
"	"	76 7.70 — 7.80
"	"	77 7.75 — 7.85
"	"	78 7.85 — 7.95
"	"	79 7.95 — 8.05
"	"	80 8.— — 8.10
"	"	81 8.10 — 8.20
וויסענבורגער	75	—.— —.—
"	"	76 7.80 — 7.90
"	"	77 7.85 — 7.95
"	"	78 7.95 — 8.05
"	"	79 8.05 — 8.15
"	"	80 8.20 — 8.30
"	"	81 8.20 — 8.30
טהייס	75	—.— —.—
"	"	76 7.70 — 7.80
"	"	77 7.85 — 7.90
"	"	78 7.85 — 8.95
"	"	79 8.95 — 8.05
"	"	80 8.00 — 8.15
"	"	18 8.10 — 8.20

פרוכט	קילאגראם פיר דעקאלי.	פיר 100 קילאגראם
פרוכט	72 — 70	6.40 — 6.65
	60	5.40 — 5.85
	62	7.50 — 9.—
	41	6.25 — 6.45
	75	5.95 — 5.60
	73	5.55 — 5.60
	—	— —

בפרלה	וויצען	פער מעטצען	7.82
	"	" פריזיאער	8.44
	"	"	—.—
	"	" מאיזיגע 1886	5.98
	" קולטוריזע		—.—
	" גערסטע		—.—
	" האפער	" פריז-יאהר	7.—
	"	" הערבסט	6.64
	"	" איינגעקאפט	—.—

זאמען		פיר מעטאל	
דער זאמען צו 100 קילאגראם מיט זאק פייט באהן	נומעמער	0	17 20
	"	1	16 60
	"	2	16 —
	"	3	15 —
	"	4	14 —
	"	5	13 —
	"	6	12 —
	"	7	11 20
	"	8	10 10
	"	8½	9 —
שפיריטוס אלטע מעטאלדע פערקעפט			27 25
" נייע "			25 50

קיין-טאבעללע פאם 13. אקטאבער.

לאנדע	fl.	kr.
דאנציג פ. 4 פיר ציגטנטע שטאמבוכ. לאנד	126	50
" 1860	139	—
ענגלאנד	139	50
" 1864 צו 100 פונדען	169	—
" 50	168	50
אינגלאנדישע פיר ציגטנטאנד צו 100 פונד	117	—
פרייבורגער-לאנד	120	75
פאמע יונגפרייען	43	—
פרייבורג-לאנד	47	50
דענעמארק-לאנד	175	25
דענעמארק	39	25
דענעמארק-אלטע	114	—
אינגלענדישע-לאנד	19	—
ענגלענדישע-לאנד צו 10 פונד	18	—
ענגלענדישע-לאנד	18	—
אסטער-לאנד	41	75
פאלק-לאנד	37	—
ווייאר-לאנד	17	50
פאלק-לאנד	55	50
אלטע-ענגלענדישע-לאנד	22	—
פס.-גוטאפס-לאנד	49	75
שאטלאנדישע-לאנד	24	—
פרייבערגער-לאנד	132	50
דענעמארק	68	50
פאלענטינער-לאנד	25	—
טיראלענער-לאנד	38	20
ווייגער-לאנד	123	—
פרייבערגער פרייטאגאלדען	30	—
אינגלענדישע-לאנד	8	80
אסטרייכישע	13	80

ווערטה-פאפיערע.	fl.	kr.
אינגלענדישע פאלענטינער צו 4 פרעצענטע.	96	90
דענעמארק 5.	—	—
אינגלענדישע שטאטס-פאפיערע	108	50
אינגלענדישע אפטיק-לענען	89	90
אינגלענדישע נאטיראלזאציאנס-לענען	102	50
אינגלענדישע אנלעהנען	102	—
דענעמארקישע	101	—
דענעמארקישע	101	50
נאפולענען	107	50
נאפולענען אויף פלאראנצען	102	—
אינגלענדישע אינדענאנד-אנלעהנען	149	—
ווייגערגענס-אנלעהנען-אלגעמאיען	97	75
אינגלענדישע אנלעהנען	—	—
אינגלענדישע אנלעהנען אלגעמאיען	95	—
אינגלענדישע אנלעהנען אלגעמאיען	—	—
אינגלענדישע אנלעהנען אלגעמאיען	—	—
אלטערייכישע-אינגלענדישע אנלעהנען	179	50
אינגלענדישע אינדענאנד-אנלעהנען	98	20
אינגלענדישע אנלעהנען	97	—
אינגלענדישע אנלעהנען	99	—

גולדען-קורס.	fl.	kr.
ווייגער אינגלענדישע	100	—
דענעמארק	6	01
אינגלענדישע, 8 גולדען	10	01
דייטשע ריינסמארקען	61	90
20 מארק-שטיקען	12	38
רוסישע אינגלענדישע	10	34
רוסישע אינגלענדישע	1	23

פרעמדע-ווערטהיגע-ווערטקאר: מאקס סאבאלטשי.

פרעמדע-ווערטהיגע-אינזערטאטאנס-אינלאדונג.

ווייר עריכטען אינזערע געעהרטען פרעמדע-ווערטען פרעמדע-ווערטהיגע-אינזערטאטאנס-בעדינגונגען אם 15-טען אקטאבער צו עגדע געהבט (ווא נאנזן ד ר י ט ל יך אויף איהרע „אדרעסס-שליפען" אנגעזייגט איזט, איהרע פ ר ע נ ו מ ר א ציאן נ יט נ נ סט צו ר נ נ ע ר ן, דאמיט דיא ווייטערע פערזענדונג דער בלאטטער קיינע שוואריגע עלידדיגונגען אינד בוטטען, ווייר דיא אדרעסס דייטלך וויא פאלגט אנגעגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

וואטצנער בולעוואר נומער 29.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Boulevard Nr. 29, Budapest.

☛ נייא אינזערעטענדע פרעמדערנאנגען ערהאלטען דיא בין יעטצט פרישעגענען פאטטעטצונגען דעם „גרענזבעגעגעזטץ גראטיס" צוגעזענדעט.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער-פרייזע.

ווייצען. (נייא) מחיר: 1700 מעטצען 79,6 קילא 8.20 גולד.—1000 מעטצענס 79, קילא 8.30 גולדען. — 100 מעטצען-צענטנער 81. קילא. 8.25 גולדען. — — — 100 מעטצען-צענטנער 79. קילאגראם 8.25 גולדען — אבער-טחיים 500 מעטצענטנער 79.5 קילא 8,05 גולד. — מעטצען-נאדען 100 מעטצען 79. קילא 7.90 גולדען.— 100 מעטצען 78.5 ק. 7.90 גולד. 100 מעטצען 79, קילא 7.95 גולד. באמשקער 1500 מעטצען. 76.7 קילא 7.90 גולדען.— וויטענבורגער 800 מעטצען. 76. קילא 7.90 גולדען. — (אללעס פער 3 מאנאטע.)

קארן 6.45—6.50 גולד.

האפער. 6,10—6,30 גולד. פער קאפסא.

טערמינגעשעפט. ווייצען פער פרוהיאהר 8.37—8.39 גולד. מאיער פער פרוהיאהר 6,95—6.97 גולד. קוקורוץ פער מאיזיגע 1886. 5.67—5.65 גולד.

פרעמדבערגער שלאכטפיעהמארקט. דער אויפטריעב איזט דעם ווייצענער שלאכטפיעהמארקט פאם 12. ד. מ. בעזטנד 1357 שטיק. דאפאן יידישע — אונגארישע, אללגיישע — אונד — דייטשע. דיא פרייז יידישע: אונגארישע 59—64.75 גולדען. סערבישע 56. גולד. — אונד דייטשע 63—66 גולד. אללעס פער 100 קילא.)

ווייגער פרייזע

שווייטשע 26. — 26,75 גולדען פער 10000 לעבע פערצענט.

ווייגער שלאכטפיעהמארקט.

דער אויפטריעב איזט דעם ווייגער שלאכטפיעהמארקט פאם 12-טען ד. מ. בעזטנד 3547 שטיק. דאפאן יידישע אונד אונגארישע 1267 אללגיישע אונד 1472 דייטשע. דיא פרייז שטעללטען זיך פער 100 קילאגראם: אונגארישע מאסטע-אכסען 56.— 65. גולד.— אללגיישע 56. — 64, גולד. אונד דייטשע 60 — 66. גולד.

Eigenthümer Witwe Frau M. REIS. Verantwortlicher Redacteur. MAX SZABOLCSI. Budapest, 1885. Druck von Sam. Markus. Andrássystrasse Nr. 12.

ליך צערהאקט די רעגנשטאנד שלוג לארם. די נאכבארען ריעפֿען צוזאמטען, אונד זאהען דאס שוידערהאפֿטע בילד פֿאר איהרען איינען אייסגעבריטעטע. די זאפֿארט פֿאן דער בלוטהאט פֿערשטאנדיגטע בעהארדע זארגטע פֿיר בעאיפֿזיכטיגונג דעס טהאטארטעס, ביז דאס שטהלריכטעראמט אונד דאס בעצירקסגעריכט ערשיענען אונד דען טהאטבעשטאנד איפֿנאהמען, וואריף די לייכענסעקציאן אן אללען דרייא לייכען געשאה. פֿיערצעהן ביז זעכצעהן צענטימעטער לאנגע היעבוואונדען פֿאנדען זיך פֿאר, די פֿאן איינעם פֿליישהויערביילע הערצורהרען שיינען. דאס ארמע מארבען וואר געקאממען פֿאר איהרער אבריזע נאך אמעריקא אבשיעד צו נעהמען, דער צווישען 55—60 יאהרע אלטע גליקק לעבטע זייט 35 יאהרען אים ארטע, אונד וואר אלס רוהיגער, רעדליכער מאנן אללגעמיין געאכטעט אונד בעליעבט; דעסהאלב ערעגט דאס טרויריגע לאז דער פֿאמיליע אללגעמיינע טהיילנאהמע. דער זאהן דעס ערמארדעטען וואר אויף דער טאגיא, אים די קיקרין טהיילונג צו איבערוואכען. מאן קאנן זיך זיינע פֿערצווייפֿלונג פֿערשטעללען, אלס ער פֿאן דעם פֿירכטבארען אונגליקקספֿאללע אינטעררירכטעט ווארדע. די אונטערזוכונג אונד ערפֿארשונג דער טהאטער ווירד זעהר ערשווערט, וויל דיעזע ניכט דאס מינדעסטע צוריקגעלאססען האבען, וואס אויף איהרע שפור פֿיהרען קאננטע, אונד וויל זיא אויך ניכטס מיטגענאממען האבען, דאס זיא צו פֿערראטהען אים שטאנדע ווארע, אלס איינגע הונדערט גילדען. די נאך דער אויסזאגע דעס זאהנעס אונד דעס שוואגערס זיך אימטער אים הויזע בעפֿינדען זאלטען, וואהרענד יעטצט נור איין איינציגער גילדען פֿארגעפֿונדען ווארדע. טראטצדעם אין פֿיעלען הייזערן דעס ארטעס געוואכט ווארדע, וויל עס מעהרערע טייפֿען גאב, האט דאך ניעמאנד איגענד איין געריישׁ פֿערנאממען. דאך עס איזט ניכטס זא פֿיין געשפאננען, עס קאממט דאך ענדליך אן די זאננען.

* (בריטאנוס אויסגעוויעזען.) דער שווינדלער דאקטאר יוסטוס בריטאנוס, דער לעהרער אונד סופֿלאר ראהלינגס איזט נאך אבביסונג זיינער צווימאנאטליכען פֿרייהייטסשטראפֿע אויס דען לאנדערן דער אסטעררייכיש־אונגארישען מאנארכיע אויסגעוויעזען ווארדען. זיין גנאדענגעזוך אן זיינע מאיעסטעט איהן ניכט אויסצוויזען, וויל זאנסט דער וויססענשאפֿט איין גראסער שאדען ענטשטינדע, איזט ניכט בעריקזיכטיגט ווארדען. די וויססענשאפֿט ווירד דיעזען פֿערלוסט לייכט פֿערשמערצען, שיעריער יעדאך זיין שילער פראפֿעססאר ראהלינג. —

איזמאיל פאשאס אנזיכט.

באראן בעלא אצעל, דער איינמאל אין קאירא (רעזידענצשטאדט עגיפטענס) פֿאן דעם דאמאליגען וויצעקאניג, איזמאיל פאשא זעהר גאסטפֿריינדליך בעווירטהעט ווארדען איזט, האט פֿארגעסטערן אין געמיינשאפֿט מיט דעם גראפֿען יוליאוס אנדראשי צו עהרען דעס היער ווילענדען עקסקעדיווע אים נאציאנאלקאסינא איין באנקעטט געגעבען, צו וועלכעם אויך פרינץ איבראהים, דער געוועזענע עגיפטישע קריעגסמיניסטער ראטיף פאשא אונד דער געוועזענע לייבארצט דעס וויצעקאניגס, דאקטאר איבראהים עפפענדי אונד פֿיעלע מיטגליעדער דעס קאסינאס געלאדען ווארען.

דער האהע גאסט אונטערהיעלט אין לעבהאפֿטעם געשפראך אין פֿראנצאזישער שפראכע; מיט פראפֿעססאר וואמבערי שפראך ער איינע האלבע שטונדע טירקיש. ער אייסערטע, וויא איבעראשט ער פֿאן אונזערער הויפטשטאדט זייא, איהרע לאגע זייא נור מיט דער פֿאן נעאפעל צו פֿערגלייכען, עס פֿעהלט איהר נור דאס מעער. „איך האבע", זאגטע ער, „די מייסטען גראסשטאדטע איירָאפאס בעזוכט, דאך האט קיינע איינען זאלכען איינדרוקק אויף מיך געמאכט, וויא בודאפעסט מיט זיינער הארמאנישען שאנהייט." אויך שפראך ער זעהר בייפֿאלליג פֿאן אונזערער אויסשטעללונג, וויא ער הייטע מעהרערע פאווילאנס בעזוכט האט, אונד וויא ער אויך מארגען איינינע שטונדען צו איהרער בעזיכטיגונג בעשלאססען האט. דער פֿארשריטט, דען די אונגארישע לאנדווירטשאפֿט אונד אינדוסטריע בעקונדעט, האט איהן אים זא מעהר איבעראשט, אלס ער דיעזע ערסט אים ענטשטעהען העלט. ער האט זיך איבערצייגט, דאס אונגארן אין דער רייהע דער קולטורשטאאטען איינען בעאכטענסווערטהען פלאטץ איינגימטט. — איזמאיל פאשא פֿערשפראך ווידער נאך בודאפעסט צו קאממען, אונד לאנגערע צייט דארט צו פֿערווייללען, ער מיינט, דאס דער מאגנאטאר עס אם לייכטעסטען היער געוואהנען קאננטע וויל זיינע זיטטען זא ציעמליך מיט דען אונגארישען איבעראיינשטיממען.

אלס מאן פֿאן פאליטיק צו שפרעכען אנפֿינג, אונד יעמאנד די פֿראגע אן איהן ריכטעטע: וואס ער פֿאן דען פֿערוויקקלונגען אויף דעם באלקאן האלטע; ערווידערטע ער: „מיינע איבערצייגונג איזט, דאס מאן די שטארקע דער טירקייא אין איירָאפא פֿערקענט. ניעמאנד האט הייטע מעהר פֿערטרויען צו איהר, מאן גלויבט, דאסס איהרע צערשטיקקעלונג נור איינע פֿראגע דער צייט זייא. דאראויף פֿערמאג איך נור דאס איינע צו זאגען, דאס די טירקייא פֿיר זיך אללייך שטארקער איזט, אלס אללע מאכטע דעם באלקאנס צוזאממען. מאכטען דאך די איירָאפאאישען מאכטע די טירקייא אונד די באלקאנלאנדער זיך זעלבסט איבערלאססען, זא ווערדען זיא זעהען, וויא די טירקייא מיט איהנען פֿערטיג ווירד! לייטער אבער שטעהט די אנגעלעגענהייט זא, דאסס דאצו ווענג אויסזיכט פֿארהאנדען איזט! ביא דיעזען ווארטען פֿלאממטען די אויגען דעס עקסקעדיווע, זיינע וואנגען ענטצינדעטען זיך. ער שיען אין לאוע. . . . דאך ביא דען שלוסווארטען פֿיעל ער ווידער אין זיך צוזאממען, אונד דאס פֿייער ערלאש.

אין אנדערעס מיטגליעד דער געזעלשאפֿט שטעללטע די עטוואס אונבעשיידענע פֿראגע. וואס ער פֿאן דער געגענווארטיגען לאגע עגיפטענס האלטע; „עגיפטען" זאגטע ער, „האט זיך אונטער מיינער רעגיערונג שאן ענטוויקקעלט, זיינע לאנדווירטהשאפֿט געדיעה, דאס גייסטיגע לעבען ענטפֿאלטעטע זיך, אונד איירָאפאאישע קולטור פֿינג אן אין מיינעם לאנדע היימיש צו ווערדען. די שטאאטסקאססע וואר פֿאלל. צום בעווייזע דיענע, דאס איך זיא מיינעם נאכפֿאלגער געפֿיללט איבערלאססען האבע. דיעם געפֿיעל יעדאך דען איירָאפאאישען מאכטען ניכט, זיא זאגטען, עס מיססע ארדנונג געמאכט ווערדען; ארדנונג דארט, וויא קיינע שפור פֿאן אונארדנונג וואר! זיא צוואנגען מיך צור אבדאנקונג, אונד גאבען אין מיינעם נאכפֿאלגער עגיפטען איינען זאלכען הערשער, מיט דעם די איירָאפאאישען מאכטע, אינסבעזאנדערע ענגלאנד נאך לוסט אונד ליעב פֿערפֿאהרען קאננען. וואס וואר די פֿאלגע דיעזעס פֿארגעהענס? עגיפטען זאנק פֿאן שטופֿע צו שטופֿע אונד אין מיינעם ארמען פֿאטערלאנדע הערשט איינע זא אונענדליך גראסע אונארדנונג, דאס דערען לאזונג עבענפֿאללס אונענדליך שיינט. אונד דאך איזט דארט איין זא ווייטער באדען פֿיר איינע גוטע רעגיערונג! אונד גראס ליעסע זיך די עגיפטישע נאציאן מאכען! דאך איירָאפא האט עס אנדערס געוואללט . . . זיין וויללע געשעהע!"

אויף די פֿראגע וואס ער פֿאן דעם סולטאן אבדול האמיד האלטע? אנטווארטעטע דער געוועזענע וויצעקאניג: „איך האלטע איהן פֿיר איינען שוואכען מענשען, דער דער האהען שטעללע ניכט געוואכסען איזט. די פֿאמיליע אסמאנ'ס איזט איבערהויפט פֿערקאממען, קראנק אן לייב אונד זעעלע. הייטע מיססטע אויף דעם אסמאנענטהראן איין מאנן זיטצען, דער פֿאהיג איזט, דאס קראנקע טירקישע רייך, צו היילען."

„עס ווארע דעמנאך אים אינטערעססע דער טירקייא, דאס איהרע האהייט אויף דעם טהראנע וואסען? זאגטע איין מיטגליעד דער געזעלשאפֿט.

אוידרוקק, זיינע אונד זיינעס נעכסטען ערלעבניססע זייט איהרער טרעננונג פֿאן פֿרומעט אים ביזיין רעב יונתן'ס אונד זיינער נאטהן צו ערצאהלען.

די הויזלייטע דער מוהמע נאבען מיט פֿערגניגען דיעזעס וואונשע נאך, דא זיא אוים רעגער טהיילנאהמע פֿיר אללעס וואס פֿרומעט בעריהרטע, אויף די ענטוויקקעלונג דער געשיכטע, פֿאן דער זיא דען אנפֿאנג, אבער ניכט דען אויסגאנג קאננטען, זעהר געשפאננט ווארען.

אם אבענדע פֿינדען וויר דען אום איינע פֿערזאן פֿערמעהרטען קליינען קרייז אין דעם טרויטען צימטער, וויא פֿרומעט איהרע לעבענסגעשיכטע וואהר אונד געטרייליך ערצאהלט האטטע. אום דען טיש פֿערזאממעלט, אויף דעם צו עהרען דעס נאסטעס הייטע פֿערשיעדענע ערפֿרישונגען שטאנדען.

יאקאב בעגאנן פֿאר זיינער געשפאננט צוהארענדען הארערשאפֿט זיינע ערלעבניססע פֿאלגענדערמאססען צו ערצאהלען:

„זיא מיינע נעהרטען, האבען פֿאן מיינער טאנטע, דער, זיא וויא הימטלישע ענגעל צור רעטטונג אוים איהרער פֿורכטבארען לאגע ערשיענען זינד, ערפֿאהרען, וויא איך אונד מיין פֿריינד נארלישצער צום טילשאר געפרעססט ווארדען זינד. וואגענען עס דאמאלס קיין פראטעסט גאב, דענן די קאיזערליכע רעגיערונג קאננטע זיך ניכט דארום קימטערן, אויף וועלכער וויזע די אונגארישען בעהארדען די מאנגשאפֿט אנווארב, די זיא צור קאיזערליכען ארמעע בייזשטעללטע.

וויר ווארדען איינגעקליידעט, מוסטען דען פֿאהנענאייד שווארען, מאכטען דאש די עקסערציציען דורך, דענן עס איזט דאך איין אונטערשיעד צווישען איינעם יידישען יונגען מענשען אונד איינעם צוואר קראפֿטיגען אבער בעגריפֿסשטיטציגען בויערנבורשען.

וויר בעטראכטעטען עס נאך אלס איין בעזאנדערעס גליקק, דאסס וויר בייזאממען בליעבען אין איינעם צוגע. איך אונד העררי נארלישצער ווענדעטען אללעס מעגליכע אן, אונז נאכריכטען פֿאן דער אונס ביידען טהייערן פֿרומעט, מיינער מוהמע אונד זיינער בראוט צו פֿערשאפֿען. דאך פֿערגעבענס! וויר קאננטען ניכטס געוואהר ווערדען, דא זעלבסט מיט ניכט אונבעדיטענדען קאסטען אבגעוואנדעטע עקסטראבאטען נור זא פֿיעל בעריכטעטען, דאס פֿרומעט בלומענפֿעלד אים מאכאלטשאן פֿערשוואונדען זייא, אונד מיט איהר איהרע פֿריינדין בלימעלע.

זא בעפֿעסטיגטע זיך אין אונס די איבערצייגונג, דאסס די ביידען מארבען פֿאן דעם גראפֿען לעהאצקי בייא איירגענד איינער געלעגענהייט איבערפֿאללען אונד ענטפֿיהרט ווארדען זינד.

וויר האטטען ניכט צייט, אנדערוויטיגע שריטטע צו אונטערנעהמען, דענן וויר מוסטען מיט אונזערעם רעגימענטע צו דעם העערע דער מיט אונס אללירטען (רוססלאנד אונד פרייססען) אין דען רייהען מארשירען.

דארט אנגעלאנגט האטטען וויר אימטערוועהרענד שארמיצעל אונד פֿארפאסטענגעפֿעכטע מיט דען פֿראנצאזען צו בעשטעהען. בייא איינעם דערזעלבען ווארדע דאס געפֿעכט היטציגער. מיט מארפעסטראכטונג שטאנדען וויר אים דיכטען קוגעלרעגען, ביז דאס קאמטאנדא צום פֿארווארטסשטירטען ערשאללט. עס גאלט איינען היגעל צו נעהמען, דען דער פֿיינד בעזעטצט היעלט. איך קאנן נאך הייטע ניכט אנגעבען, וואס מיך מיט זאלכעם מוטהע בעזעעלטע. עס קאם איבער מיך וויא איין היטציגעס פֿיעבער, אונד יא מאג עס אויך מיינעם פֿריינדע נארלישצער ערגאנגען זיין, אונד זא אללען אונזערען קאמפֿגענאססען.

פֿארווארטס שטירמטען וויר דען היגעל הינאן, אומזאנסט פֿאן געשאססען, די וויא איין האגעל אויף אונס ניעדערגינגען. וויר האטטען דען גיפֿפֿעל ערריכט, פֿיעלע אונזערער פֿיינדע פֿיעלען פֿאן באיאנעטטען דורכבאהרט צו אונזערען פֿיסען. איינינע ערגריפֿפֿען די פֿלוכט. נור וועניגע היעלטען אין פֿערטהיידיגונג דעם פלאטצעס, טראטצדעם זיא איינזאהען, דאס ער ניכט צו האלטען וואר. איינער פֿאן דיעזען וועניגען גאב זיינען לעטצטען שוסס אב, דא ער אים נאכסטען אויגענבליקקע פֿאן איינעם באיאנעטטע דורכבאהרט ניעדערשטירצטע.

אבער אויך מיין פֿריינד וואנקטע, איהם האטטע יענער לעטצטע שוסס געגאלטען. איך פֿינג איהן אן מיינען ארמען אויף, אונד מיט הילפֿע איינעס קאמעראדען טרוג איך איהן אויס דעם געפֿעכטע נאך דעם פֿערבאנדפלאטץ. איינע קוגעל וואר איהם אין די ברוסט געדרונגען."

פֿרומעט אונטערבראך די ערצאהלונג דורך איינען לויטען שרייא, דער זיך איהרען ליפפען, איהרעם בוזען ענטראנג. זיא מוסטע זיך אויף איהרע שטוהללעהנע שטיטצען, אום ניכט אומצוזינקען, זא זעהר איבעראשטע זיא דאס מיטגעפֿיהל פֿיר דען עדלען יונגען מאנן, דער דורך זיא אין זאלכעס לייד געקאממען.

(פֿארטזעטצונג פֿאלגט.)

אין דיא געפֿאֶהרליכסטען לאגען געראטהען; דיא דורך דען ערסטען שריטט אויף דער באהן דער מאָדערנען שפעקולאציאָן אים גראָססען שטילע אונד דעם איבערהאנד נעהמענדען לוקסוס איממער נאֶהער דעם אבגרונדע רוקקען, דער זא מיט זאממט איהרען אונשולדיגען פֿאמיליען צו פֿערשלינגען דראָהט אונד פֿיעלע, אך! שאָן פֿערשלינגען האט. דיא זינדען אונזערער צייט ווערדען דארום דיא געשפאננטע ערוואַרטונג אונד דאס אינטערעססע דעם לעזערס פֿעססעלן, וויל ער קיינע פֿאנטאזיעגעבילדע, זאָנדערן מענשען מיט פולזירענדעם לעבען פֿאָר זיך זעהען, וויל ער דיא וואהרהייט פֿאָר איינען האבען ווירד. וויר האָפֿפֿען מיט דיעזער ערצאֶהלונג דען ביפֿאלל אונזערער געעהרטען לעזער בעסטענס צו ערלאנגען אונד לענקען דעסהאלב איהרע אויפֿמערקזאמקייט אים פֿאָרהינײן אויף

דיא זינדען אונזערער צייט.

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (איינע לאנגע רעגיערונגסצייט.) אם 20. יוני דעס יאהרעס 1886 ווערדען עס פֿינפֿציג יאהרע, זייטדעם דיא קאָניגין וויקטאָריא דען ענגלישען טהראָן בעשטיעגען האט. איין האלבעס יאהרהונדערט איינער רוהמרייכען רעגיערונג איזט איין זעלטענעס פֿאָרקאָממניסס אין דער וועלטגעשיכטע; נאָך זעלטענער, וועגן דיעזע רעגיערונג דען האֶנדען איינער פֿרויא אנפֿערטרויט איזט. איינען זאָ לאנגע רעגיערונגסצייט קאָממט אין דער ענגלישען געשיכטע זייט דעם טאָדע ווילהעלם דעס עראָבערערס (9. סעפטעמבער 1087) אלזאָ זייט 800 יאהרען נור דריימאל פֿאָר. דעסהאלב ווירד דיא קאָרפּאָראציאָן דער שטאדט לאָנדאָן (בעשטעהענד אויס דעם לארד מאיאר אָדער אָבערבירגערמייסטער, דען אלדערמען אָדער אלטעסטען, דען קאָממאָן אָדער שטאדטרעפּרעזענטאנטען אונד דען רייכען פֿאָללבירגערן) דיעזען דענקווירדיגען טאג בעזאָנדערס פֿעסטליך בעגעהען, וואָצו שאָן יעטצט דיא פֿאָרבערייטונגען געטראָפֿפֿען ווערדען. ביי דיעזער געלעגענהייט וואָללען וויר בעמערקען, דאס ניכט אין אללען שטאאטען דער טהראָן אן ווייבליכע נאכקאָממען פֿערערבט ווערדען קאנן, זאָנדערן נור דא, וואָ דאס סאלישע געזעטץ גילט. דיעזעס געזעטץ, וועלכעס דיא פֿרויען צור ערבפֿאָלגע בערעכטיגט, שטאממט פֿאָן דען אלטען פֿראנקען, (דיא בעוואָהנער איינעס טהיילס פֿאָן דייטשלאנד אונד פֿראנקרייכס) אונד איזט אין רוסלאנד, אָסטערייך, שפאניען פֿאָרטוגאל, שוועדען, האללאנד איינגעפֿיהרט, בעזאָנדערס אבער אין ענגלאנד, וואָ ניכט זאָ וויא אין דען אנדערען לאֶנדערן איינע נייע ערבבעווילליגונג בענאָטהיגט ווירד. —

* (דער פעסטער איזר. פֿרויענפֿעראיין) האט אין דען לעטצטען דרייא מאָנאטען אן 120 פֿרויאנגן געגען 1500 גולדען אלס מאָנאטליכע אונטערשטיטצונגסבייטראֶגע; אן 400 פֿרויאָנגן געגען 1500 גולדען איין פֿיר אללעמאל, אן 128 פֿרויאנגן 930 גולדען אלס צוגובייטראגע צו ערהאלטונג פֿאָן 16 אייזארטיגען וואייזען 350 גולדען, אן דרייא וואָכנערינגען 15 גולדען, אן איינע ברויט צור אויסשטאטטונג 25 גולדען, צוזאממען איבער 4000 גולדען פֿעראבפֿאָלגט. אים מאָדכענוואייזענהויזע, וואָ געגענוואֶרטיג 50 מאָדכען ערצאָגען ווערדען, בעטראגען דיא אויסגאבען איבער 2200 גולדען, אים וואייזענאזיל קאָסטעטע דיא ערהאלטונג פֿאָן 16 פֿערוואייזטען קינדערן איבער 600 גולדען. אין דער ארמענקיכע, וואָ געגען 1300 פֿרויאנגן גאנץ גראטיס אונד צירקא 18000 פֿרויאנגן פֿיר 16 קרייצער געזונדע אונד קראֶפֿטיגע מיטטאגסקאָסט ערהיעלטען, בעטרוגען דיא שפייזען 2400 גולדען. אין סוממע פֿעראויסגאבטע דער פֿעראיין צו וואהלטהאטיגען צוועקקען אין רונדער סוממע פֿאסט 10 טויזענד גולדען אין דרייא מאָנאטען. עס גיבט — דיא חברה קדישא אויסגענאממען — קוים איינען פֿעראיין, דער זאָ ערשפּריעסליך ווירקט אונד דעססען אונטערשטיטצונג וואֶרמער עמפּפֿאָהלען צו ווערדען פֿערדיענט. אויך דיא זורי דער אויסשטעללונג ווירדיגטע דאס געמיינניטציגע ווירקען דעם פֿעראיינעס דורך ערטהיילונג דער גראָסען מעדאללע. פֿיעלע פֿרעמדע אויסשטעללונגסבעזוכער בעזיכטיגטען דיא אינשטיטוטע דעס פֿרויענפֿעראיינעס, אונטער דיעזען דיא פֿרויא באראָנין פֿאָן קאָניגסוואַרטער, וועלכע ביי דיעזער געלעגענהייט 100 גולדען שפּענדעטע. — פֿאָרגעסטערן ווארדע אין דעם גראָססען זאאלע דיא אלליאֶהרליך איבליכע גדענקפֿייער דער פֿערשטאָרבענען שטיפֿטער, דערען נאמען, וואָהל 60 אן דער צאהל אין צווייא ריעזיגען מארמאָרטאפֿעלן איינגעגראבען זינד, וואָרונטער וויר דיא נאמען פֿראנץ דעאק, אָבעראבבינער מייזל, מ. ל. פֿאכס אונד פֿיעלע אנדערע רוהמפֿאָללע נאמען לעזען, אבגעהאלטען. דיא פֿראֶזידענטין דעם פֿעראיינעס פֿרויא בישיטץ אונד דער פֿאָללצאֶהליגע אויסשוס. — אויסבונד פֿאָן עניגעלהערטען וואָרע פֿאססענדער — וואר ציגענען, אויך דען פֿראָנעס דער קולטוסגעמיינדע, העררן מאָריטץ וואהרמאנן, העררן זיגמונד כאהנער, אנטאָן פֿאָן לאטצקא זאהען וויר דאָרט. געבעטע דער וואָזעגמאָדכען, גערעגקרעדע, קדיש אונד אנצינדען דער ליכטער בילדעטען דיא שאנע פֿייער. —

* (גראטולאציאָן.) וויר האבען בעריטס געמעלדעט, דאס אונזער גלויבענסגענאססע העררן לעאפֿאלד ברילל, דירעקטאָר דער מיהלען דער קרעדיטבאנק צום ריטטער דעם פֿראנץ יאָזעף-אָרדענס ערנאנט וואָרדען איזט. פֿאָרגעסטערן אבענד אום 7 אוהר גראטולירטען איהם נון דיא זאממטליכען מיהלענארבייטער צו דיעזער אויסצייכנונג. דיא אפֿנער מיהלע וואר גלאנצענד איללומינירט, דיא מוזיק דעם וועטעראנען (אלטע קריעגער) פֿעראיינס וועכסעלטע אב מיט דעם געזאנגספֿעראיינע דער נאגיקשען אייזענגיעסעריא. איין ארבייטער טריט אין שליכטען וואָרטען אים נאמען זיינער געפֿאֶהרטען דיא גליקקווינשע פֿאָר, אונד פֿערזיכערטע העררן דירעקטאָר ברילל דער פֿערעהרונג אונד דאנקבארקייט דער ארבייטער, פֿיר דיא ער זאָ פֿאטערליך זאָרגט, וואָראויף העררן ברילל זיא אויך פֿערנערהין זיינער וואָהלוואָללענדען אבזאָרגע פֿערזיכערטע.

* (צום יודענטהום איבערגעטרעטען.) אין קאשיא האט אם 12-טען ה. מ. דיא טרויאונג דעס אָפֿפֿיציערשטעללפֿערטרעטערס שטעפֿאן אלשאווסקי, מיט איינעם יידישען מאָדכען לינא בורגער מיט נאמען שטאטטגעפֿונדען. דער בעטרעפֿפֿענדע אונטעראָפֿפֿיציער פֿערציכטעטע, אויף דען איהם אין נאהער אויסזיכט שטעהענדען אָפֿפֿיציערסראנג, וויל איהם זיינע עלטערן דיא היראטסקויציאָן פֿאָרענטהיעלטען, נאכדעם ער צום יודענטהומע איבערגעטרעטען וואר. אין אונגוואר זאלל דער טרויאונגסאקט בעהאָרדליך פֿערהינדערט וואָרדען זיין. דיא גאנצע מעלדונג איזט איבריגענס עטוואס דונקעל, דא דאָך אין אונגארן דער איבערטריטט צום יודענטהומע ניכט געשטאטטעט איזט.

* (דער דרייפֿאכע מאָרד.) איבער דיא ערמאָרדונג דעס וועכשטאטער אינגאטץ גליקק, זיינער פֿרויא אונד איהרער 16 יאהריגען ניכטע, וואָריבער וויר אין אונזערער לעטצטען נוממער בעריכטעט האבען, ערפֿאהרען וויר נאֶהערעס: דיא דיענסטמאגד, דיא אים שטאללע שליעף, וואָללטע זיך זאָנטאג מיט טאגעסאנברוך אין דאס וואָהנצימער בעגעבען, פֿאנד צו איהרער פֿערוואונדערונג געגען דיא געוואָהנהייט דער הויזאָרדנונג דיא טהירע ניכט פֿערשלאָססען. זיא טראט איינס צימער, ציגדעטע ליכט אן, אונד זאה ערשראָקקען אין דעם איינען בעטטע גליקק אונד זיין ווייב, אין דעם אנדערן דאס מאָדכען טאָדט אונד מיט בלוט בעדעקט ליעגען. דיא דרייא פֿערזאָנען וואָרען אויף איינע פֿירכטבארע ארט פֿערשטיממעלט, יא פֿאָרמ-

---

פֿאָלליעטאָן.

מוהמע פֿרוממעט.

(זיטטענבילד אויס דעם אנפֿאנגע דיעזעס יאהרהונדערטס.)

(41-טע פֿאָרטזעטצונג.)

XVII.

רעב יונתן האטטע דער מוהמע פֿערשפּראָכען, ערקונדיגונגען איינצוציעהען איבער איהרען נעפֿפֿען אונד איבער איהרען ברייטיגאם. דיא אין טאָפּאָלשאן צו סאָלדאטען נעפּרעססט וואָרדען זינד.

ער פֿראגטע צוערסט, וועלכעס רעגימענט דיא רעקרוטען אויס דעם טאָפּאָלשאנער ווערבעציירקע ערהיעלט. דאנן שריעב ער אן דאס רעגימענטסקאָממאנדאָ זעלבסט, אינדעם ער באט איהם דען געגענוואָרטיגען שטאנדאָרט דער ביידען סאָלדאטען בעקאננט צו געבען, אום מיט איהנען פֿאמיליענאנגעלעגענהייטען צו אָרדנען.

באלד לאנגטע איין שרייבען איין, וועלכעס בעזאגטע, דאס דיא ביידען גענוכטען זאָלדאטען נאָך פֿריעדענסשלוססע צו אמיענס אויף אונבעשטיממטע צייט בעאורלויבט וואָרדען זייען.

רעב יונתן שריעב זאָדאנן אן דאס ראבבינאט (בית דין) פֿאָן קראקויא, אָב דער דאָרטיגע קויפֿמאנן נאָרליצער אונד זיין בוכהאלטער יאקאָב זיך דאָרט בעפֿינדען, אונד וועגן דיעס דער פֿאלל זיין זאָללטע, זיא צו בענאכריכטיגען, דאס איינע געוויססע פֿרוממעט בלומענפֿעלד זיך אים הויזע דעס בריעפֿשרייבערס בעפֿינדע.

אויף דיעזעס שרייבען וואר יעדאָך קיינע אנטוואָרט געקאָממען. רעב יונתן וואר שאָן געזאָננען איין צווייטעס שרייבען אן דאס עהרווירדיגע ראבבינאט צו קראקויא אונד גלייכצייטיג אן דען דאָרטיגען געמיינדעפֿאָרשטאנד צו ריכטען, אלס איינעס טאגעס איין פֿרעמדער ביי איהם איינטראט, אונד נאָך דעם איבליכען בעווילקאָממונגסגרוס „שלום עלכם" זיך ערקונדיגטע אָב פֿרומעט בלומענפֿעלד זיך אין דיעזעם הויזע בעפֿינדע.

רעב יונתן בעיאהטע דיא פֿראגע. צוגלייך ריעף ער אין איינער פֿראגענדען אהנונג אויס: זייד איהר ניכט אויס קראקויא?

וויר וואָללען נון קורצוועג פֿערראטהען, דאס דער אנגעקאָממענע פֿרעמדע קיין אנדערע וואר, אלס יאקאָב, דער נעפֿפֿע דער מוהמע פֿרוממעט.

וויר פֿערמאָגען דען פֿריידענאויסברוך צו שילדערן, דען דאס וויעדערזעהען דער ביידען פֿערוואנדטען הערפֿאָרבראכטע! וועלכע פֿעדער איינעס דיכטערס וועלכע פּינזעל איינעס מאלערס וואָרע געשיקקט גענוג, דיא טאָנע וויעדער צו געבען, דיא זיך איינער פֿריידיג בעוועגטען מענשענברוסט ענטרינגען, אָדער דיא פֿארבע דער פֿריידע צו מאלען, וועלכע זיא פּלאָטצליך דיא וואנגע איינעס אינגערליך בעגליקקטען מענשען צו איבערציעהען פֿפֿלעגט.

דער ערסטע פֿריידענטוממעל דעס וויעדערזעהענס נאָך זאָ מאנכען טריבען ערלעבניססען וואר קוים צו ענדע. אלס זיך פֿרוממעט בליקקע פֿראגענד אויף איהרען נעפֿפֿען ריכטעטען, אונד ער פֿערשטאנד דיעזע בליקקע, וועלכע צו זאגען שיענען: וואס איזט אויס העררן נאָרליצער געוואָרדען? ווארום איזט ער ניכט אן דיינער זייטע היער ערשיענען?

„געדולדע דיך, ליעבע מוהמע," שפּראך יאקאָב, „דו זאָללסט שפּאֶטער ערפֿאהרען, וואס מיט העררן נאָרליצער אונד וואס מיט דיינער פֿריינדין בליטעלע — דיא זיך איבריגענס ביידע וואָהל בעפֿינדען — געשעהען איזט; פֿיר דען אויגענבליקק בין איך צו מידע פֿאָן מיינער אנשטרענגענדען רייזע, אום דיר עטוואס פֿאָן דען ווייטלייפֿיגען ערלעבניססען זייט אונזערער טרעננונג צו ערצאֶהלען."

עס איזט זעלבסטפֿערשטאֶנדליך, דאס אין דעם הויזע רעב יונתן'ס, וואָ אללע טוגענדען פֿעראיינט צו זיין שיענען, אויך דיא גאסטפֿריינדשאפֿט ניכט פֿעהלטע, אונד דאס דיעזע אבער אן דעם בלוטספֿערוואנדטען דער מוהמע, דיא שאָן וויא איין פֿאמיליענמיטגליעד בעטראכטעט וואורדע, אין אום זאָ האֶהערעם גראדע געאיבט וואורדע.

אם אנדערן טאגע וואר דער פֿרעמדע קיין פֿרעמדער מעהר, ער האטטע מיט זיינעם הייטערן, אָפֿפֿענען געמיטהע באלד דיא הערצען דער גאנצען פֿאמיליע עראָבערט. זעלבסט דיא ליעבען קינדער שלאָססען זיך איהם אן, אום זאָ מעהר אלס זיא זאהען, דאס ער איהרער גוטען מוהמע אנגעהאָרע.

דא פֿרוממעט איהרעם נעפֿפֿען איהרע פֿריינדליכע שטעללונג אים הויזע געשילדערט האטטע, נאכדעם ער ערפֿאהרען, וועלכע העלדענמיטהיגע פֿלוכט זיא אויס דעם יאנערהויזע אויסגעפֿיהרט, וועלכען אבענטהייערליכען צוג זיא אויס אונגארן דורך מאֶהרען ביז נאָך באָהמען, ביז אן דיא טהירע רעב יונתן באַהאטע'ס אונטערנאָממען. נאָך דעם זיא איהם אויך דען מאָרד אן דעם גראָפֿען לעהאָצקי, דער נאָך איממער איהר געוויססען בעדריקקטע, איינגעשטאנדען, אונד ער איבער איהרע געוויססענסביססע אין איין זאָנדערבארעס העללעס געלעכטער אויסבראך, גאב ער זיינעם וואשש